

У НАДПСУ розвитком професійної іншомовної комунікативної компетентності займаються викладачі кафедри іноземної мови. Курсанти усіх факультетів на рівні базової підготовки в обов'язковому порядку протягом трьох років вивчають іноземні мови. Крім того, функціонує факультет забезпечення оперативно-службової діяльності, на якому навчаються курсанти за напрямом підготовки «філологія». Зокрема, протягом чотирьох років, майбутні офіцери-прикордонники на цьому факультеті вивчають основну іноземну мову (англійську), другу іноземну мову (німецьку) та третю іноземну мову (польську, словацьку, румунську, турецьку, французьку тощо) – на вибір. Під час навчання на третьому-четвертому курсах курсанти мають змогу проходити філологічне стажування за кордоном (з країнами, якими межує Україна), де вони безпосередньо набувають практичних навичок спілкування з носіями мови в середовищі іншомовного оточення. По завершенню навчання усі курсанти в НАДПСУ проходять розподіл на первинні офіцерські посади (відповідно до рейтингу навчання), під час якого враховується знання іноземних мов.

Професійна іншомовна комунікативна компетентність допомагає персоналу Державної прикордонної служби України налагоджувати та підтримувати взаємодію з іншими правоохоронними органами, органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, місцевим населенням іноземних держав, проведенні прикордонно-представницьких зустрічей під час виконання завдань з охорони та захисту державного кордону України.

УДК 378

**ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО МОДЕЛЮВАННЯ
ЗМІСТУ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІВ**

Швецова І.В., - к.п.н., доцент кафедри англійської мови у судноводінні,
Херсонська державна морська академія

Сучасна освіта покликана забезпечити підготовку компетентного фахівця, що має якості, знання та вміння, які визначають його конкурентоспроможність на ринку праці і мотивацію професійного вдосконалення протягом усього життя. Розвиток міжнародного співробітництва та удосконалення новітніх технологій сприяють перегляду вимог до рівня освіти та якості підготовки курсантів морських закладів у системі вищої освіти. Завдання, які виконують мореплавці, вимагають від них набуття професійно значущих якостей та високого рівня професійної підготовки фахівців, здатних здійснювати іншомовну комунікацію з іноземними представниками.

Зважаючи на актуальність розвитку іншомовної освіти в контексті підготовки майбутніх судноводіїв виникає потреба у пошуку нових шляхів та їх реалізації, впровадження комплексу інноваційних педагогічних технологій, забезпечення формування комунікативних здібностей у професійній діяльності, а саме здатність до ефективної участі у міжкультурному діловому спілкуванні.

Аналіз досліджень показує, що іншомовна підготовка студентів потребує модернізації, яка включає в себе наступні зміни освітньої парадигми: підготовки викладацького складу, розробки відповідних педагогічних засад (до таких засад стосовно іншомовної підготовки майбутніх фахівців можемо віднести: впровадження нових підходів до навчання іноземної мови); створення відповідного освітнього середовища; розвиток пізнавальної самостійності студентів; формування самоосвітньої компетенції студентів.

Розвиток іншомовної компетенції, в контексті підготовки майбутніх судноводіїв, що реалізується в Херсонській державній морській академії, організовується у відповідності до наступних принципів освітнього процесу:

1) Послідовність викладу змістовного матеріалу у навчальній діяльності курсантів, що відображено у навчальних програмах та детально представлено у навчально-методичному забезпеченні курсу. У межах цього принципу, викладачами кафедри англійської мови у судноводінні, підготовлено та введено в навчальну діяльність навчально-методичні посібники відповідно до кожного семестру та курсу навчання. Відбір змісту навчання здійснюється з

урахуванням профілю навчального закладу, а також з урахуванням предметно-практичної професійної діяльності фахівців відповідного профілю через його функції, проблеми, завдання. Структура змісту навчання іноземної мови спеціальності включає: функціональний аспект (ситуації професійного спілкування); предметний аспект (мовні засоби, що характеризують спеціальний лексичний матеріал, соціокультурний компонент іншомовної компетенції) [1; 2]. Найважливішою одиницею відбору змісту освітнього процесу виступає результативний аспект (компетенції, що забезпечують адекватну комунікативну професійну поведінку фахівця).

2) Визначальним принципом розвитку іншомовної освіти є комунікативна направленість курсу за напрямом підготовки. Логіка процесу інтеграції компетенцій передбачає етап актуалізації лінгвістичних і професійних знань (підготовчі вправи в основному репродуктивного характеру, інтеграція компетенцій здійснюється через перенесення професійного змісту в нову, іншомовну форму); умовно комунікативний етап (вправи репродуктивно-продуктивного і конструктивного характеру, інтеграція відбувається через залучення професійних знань і їх збагачення за рахунок використовуваних дидактичних опор); і професійно-комунікативний етап (інтеграція відбувається через імітацію реальної професійної комунікації майбутніх судноводія).

3) Принцип взаємодії викладача та курсанта у ході розвитку іншомовної освіти, що полягає у розвиваючому компоненті досягнення практичної мети навчання, формуванні у студентів цілісної професійно-концептуальної специфіки майбутньої професії судноводія. Ефективна взаємодія викладача та курсанта передбачає становлення мотиваційно-цілісного аспекту їх свідомості, тобто індивідуально-психологічних якостей та професійних, що сприяє формуванню професійної особистості. Враховуючи те, що процес навчання реалізується, в першу чергу, завдяки суб'єкт-суб'єктній взаємодії його учасників, рівноправній роботі між викладачем і студентом, важливим є вибір таких підходів, які б створювали позитивну психологічну атмосферу, а також мали установку на успішне виконання завдання й уникнення труднощів у ході

комунікативного іншомовного навчання. Суб'єкт-суб'єктний підхід у активному навчанні професійної морської англійської мови забезпечує можливість слухачам бачити та відчувати результат своєї роботи шляхом створення системи постійного зворотного зв'язку між викладачем і студентами.

4) Для ефективного розвитку іншомовної освіти, в контексті підготовки майбутніх судноводіїв, визначальним є дидактично обґрунтоване використання інноваційних технологій та провадження технологій активного навчання. Модернізація іншомовної підготовки майбутніх фахівців передбачає не лише передавати студенту необхідний обсяг знань, а навчити результативно їх використовувати в професійній та соціальній діяльності, синтезувати нові знання. Інтеграція мовної форми і професійного змісту вирішуються в рамках таких напрямків, як Content-Based Language Instruction і Content and Language Integrated Learning (CLIL) та інш. [3]. Таким чином, підвищення мотивації студентів до вивчення морської англійської мови та сприяння їх якісній професійній підготовці можливе за умови послідовного практичного застосування компетентнісного підходу шляхом впровадження новітніх технологій активного навчання.

У ході дослідження були виявлені і апробовані основні тенденції розвитку іншомовної освіти в контексті підготовки майбутніх судноводіїв на основі наступних підходів: формування іншомовної комунікативної компетентності студентів на основі професіоналізації змісту навчання: професійно орієнтований підхід до моделювання змісту іншомовної підготовки;

формування компетенцій, що визначають готовність випускника до іншомовного професійного спілкування; відпрацювання комунікативних навичок у ході читання, говоріння, аудіювання та письма; розробка навчально-методичного комплексу з іноземних мов, що враховує специфіку майбутньої спеціальності, характер зв'язків і відносин елементів професійної підготовки;

відбір змісту дидактичного матеріалу для самостійної роботи в відповідно до цілей іншомовної підготовки студентів за спеціальністю.

Таким чином, під інтеграцією іншомовної освіти майбутніх судноводіїв розуміється спеціально організований процес навчання, в рамках якого забезпечується об'єднання предметного змісту іншомовної підготовки та профільних дисциплін; поєднання підходів, методів і форм роботи; одночасне взаємозалежний розвиток лінгвістичних, соціокультурних, та формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності.

Список використаних джерел:

1. International Maritime Organization. (2015). Model Course 3.17. Maritime English. London: IMO.
2. Model Course 3.17 “Maritime English”. URL: [https:// ru.scribd.com /document /261953765](https://ru.scribd.com/document/261953765) (Last accessed: 11.02.2021).
3. Harmer, J. (2012). Essential Teacher Knowledge. Harlow: Pearson Education.

УДК 811.11'42

MODERN ENGLISH CHEMICAL TERMINOLOGY

Vdovenko T.O.-Ph.D. in Philology, Associate Professor, Department of English Philology, Izmail State University of Humanities, Ukraine

In the context of the globalization of the modern world a large number of words and phrases, associated with various branches of chemistry, that are actively used in life, appear. In modern dictionaries, the appearance of new vocabulary is regularly recorded.

The relevance of the article is determined by the increased interest in the study of chemical terms, the lack of knowledge of English terminology in chemistry.

The purpose of the article is to analyze modern English terms of chemistry, to identify thematic groups into which the studied vocabulary can be divided. The research material was a selection of terms on chemical topics from dictionaries and popular scientific articles from Internet sources.

Industry and scientific research play a major role in international relations in the twenty-first century. In order to establish profitable partnerships with researchers from other countries, it is necessary to master not only the discipline in which the